

A Fővárosi Sütőipari Vállalat központi szakszervezeti könyvtára új helyet kapott. A vállalatnál a hatvanas évek óta van szakszervezeti könyvtár, amely a hetvenes években került a Hős utcai helyiségbe, ahol az utóbbi időkhöz központként működött. Mivel azonban alaposan kinőtte régi helyét (30 négyzetméterre már tizenötezer kötet jutott), a közel-múltban új helyet, raktárat és berendezést kapott a Hungária körüti Kenyérgyárban.

Az új könyvtár hetven négyzetméteren mintegy harminchárom ezer kötetnek teremt szálláshelyet, ebből a tényleges állomány mintegy huszonhatezer, a többi megszűnik tizenhét letéti állomány között. *Az üzem dolgozóinak a fele olvasó* (ezerkilencszázból hozzávetőleg kilencszáz). Az állományt raktári katalógus, külön letéti katalógus, címszókatalógus, valamint külön szak- és szépirodalmi katalógus teszi áttekinthetővé.

Szép, tiszta, tágas és világos a könyvtár új otthona – s ezenfelül templomian csendes is, hiszen ebben az üzemeységben jelenleg csak éjszakai munka folyik. Mégis van két komoly gond, amellyel a könyvtár vezetőjének, *Hatala Istvánnak* meg kell küzdenie. Az egyik, hogy a tizenhét letéti könyvtár és a két központ (mert az maradt a Hős utcai régi könyvtár is) ellátásához legalább egy félállású munkatárs kellene még. A másik, hogy – többek között éppen a kizárólagosan éjszakai műszak miatt – az új helyet sokkal kevésbé látogatják a vállalat dolgozói, mint a régit, amit megszoktak és megszerettek. Ennélfogva *Hatala Istvánné* most egyszerre két helyen dolgozik: kedden és csütörtökön a régi helyen kölcsönöz, szerdán az újon. A katalógusok azonban csak az utóbbiban használhatók (igaz, az olvasók szivesebben fordulnak a könyvtárhoz, mint hogy ezekben kutassanak), s egyébként is „kiesik az útból” a dolgozók legtöbbször az új könyvtár. Persze a szokások változhatnak, van remény arra, hogy ez a szép, „méretes”, kitűnő-

en kialakított új könyvtár magához csábítja a régihez ragaszkodó olvasókat, kínálatával új vonzáshálózatot alakít ki. Annál is inkább várható ez, mert az olvasóközönség nagyon igényli a személyességet, közvetlenséget, a bizalmas beszélgetések lehetőségét, ehhez pedig igazán kiváló teret, környezetet biztosít a szép új könyvtár. (A. R.)

Az utóbbi évek talán legjobb könyvtári tárgyú publicisztikáját jelentette meg *Nógrádi Gábor Lásuk, uramisten...?* címmel, az *Új Tükör* október kilencedikei számában. A fő helyen hozott írás a szekszárdi vándorgyűlés kapcsán azon tündöklik el, miként lehet, mert hisz nyilvánvaló, hogy erre lenne szükség, megszüntetni a könyvtárakat. A szerző – igen helyesen – úgy véli, az eddig alkalmazott módszerek (fenntartási összegek csökkentése, támogatások lefagrasztása stb.) hatékonyak bár, de meglehetősen lassúak, és a könyvtárosok, ez a „mindenre elszánt” népség „fogcsikorgatva bár”, de túléljük egyelőre ezt is. Ezért radikálisabb eszközökre van szükség, *Nógrádi Gábor* javasol is nem egyet. Mint írja, „ha tanácsaimat betartják, minden akadály elhárulhat a könyvtárak megszüntetése elől”. Szól arról is, mikor mondhatjuk majd, hogy célhoz értünk: „amikor az első magyarok artikulálatlan kiáltásokkal felkapaszkodnak a Népköztársaság úti fákra”. A remek szatíráról, kiváló ötleteket tartalmazó írást mindenkinek érdemes elolvasnia, akinek figyelmét eddig elkerülte volna.

Könyvtáros szerepben áruhás olvasó – ez lehetett volna a mottója annak a tanácskozásnak, amelyen a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár és a Pest Megyei Művelődési Központ és Könyvtár maroknyi, de lelkes könyvtáros csapata megvitatta a közművelődési könyvtárügy megújulásának egyik lehetséges útját. Az oly sok kedélyt fölborzoló családi és kétfedeles könyvtárak működési tapasztala-

Holmi

itai, megvalósulási esélyei kerültek terítékre a „két szomszédvár” szakembereinek eszmecseréjén. *Kiss Jenő*, az FSZEK főigazgatója bevezető előadásában áttekintette azt az immár öt éves folyamatot, amelynek eredményeképpen ma az FSZEK hálózatában, Algyőn, Kenderesen, Debrecenben, Isaszegen és másutt már működnek az állományt másfajta elrendezésben találó könyvtárak. Jó tudni, hogy az ország számos városában, községében is vannak könyvtárosok, akik egy, a használóhoz barátságos könyvtármodell megvalósításán fáradoznak, s bár nem gondolják, hogy ez az egyetlen lehetséges út, mégis vállalják a kísérletezés buktatóit is, általánosítható tapasztalatait is. *Havas Katalin*, az FSZEK IX. kerületi főkönyvtárának igazgatója gyakorló könyvtárosként szövelt hozzá a tanácskozáshoz. Hangsúlyozta, hogy aki vállalkozik erre a szellemi kalandra, annak igen nagy „terepismeretre”, könyvismeretre, állandóan friss szellemi kondícióra, kreativitásra van szüksége. S hogy mennyire fontos az olvasói igényeket és a könyvtári szolgáltatásokat egymáshoz közelíteni, annak ékes bizonyítékát adta az olvasásszociológiai felmérés, amit *Barczy Zsuzsa* folytatott a már ilyen elveken működő könyvtárakban, s amelynek első összefoglaló ismertetését adta e tanácskozáson. S ez még mind nem elég, mert ha a „külcsin” és „belbecs” harmóniáját nem sikerül megteremteni, akkor diszfunkcionálisan működik a szervezet. Ez volt a vezérgondolata *Papp István* diáképes előadásának, amely mind-azon túl, bár nem pótolva a valódi élményt, a konferencia színelőre varázsolta a könyvtárak hangulatos belső tereit. A konferencia

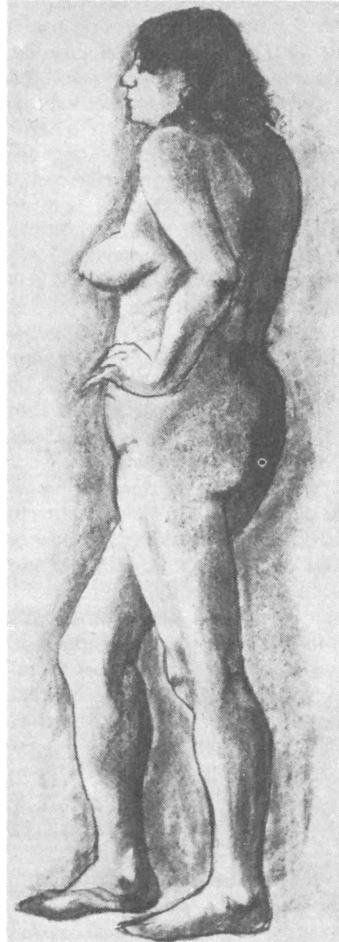
résztevői megtekintették az Isaszegi Nagyközségi Könyvtárt, amelynek munkatársai nyitott, a világra fogékony, friss szellemiséggel próbálták kialakítani a község „agoráját”. (Farkas Lászlóné)

Harmadízben rendezték meg Szombathelyen a Savaria Őszi Fesztivál című rendezvényesorozatát. A Berzsényi Dániel Megyei Könyvtár ez alkalommal könyvtörténeti bemutatóval csatlakozott a résztvevő intézményekhez. A *pannon táj könyvművészete* című kiállítás a XVI. századtól a XIX. század közepéig a történelmi Dunántúl területén működött nyomdászok és könyvkötők munkáiból válogatott. Különösen a kezdeti időszakot, a protestáns vándor nyomdászok tevékenységét reprezentáló műveket sikerült gazdagon képviseltetni. A megyei könyvtár munkáját segítették az ország nagy közgyűjteményei, köztük az Országos Széchényi Könyvtár, az Egyetemi Könyvtár, a Győri és a Székesfehérvári Megyei Könyvtár, valamint két nagy egyházi gyűjtemény: a pápai Dunántúli Református Egyházkerület Könyvtára és a Szombathelyi Egyházmegyei Könyvtár. A kölcsönadott kötetek segítségével a kiállítás a XV–XVI. századi vándor nyomdászat olyan jelentős képviselőinek munkáit mutathatta be, mint *Manlius János*, *Hoffhalter Rudolf*, *Farkas Imre* és *Bernhardt Máté*. A XVIII–XIX. században működött nagy nyomdászdynasztiák: a *Streibig*, a *Siess*, az *Engel* és a *Számmer* családok munkáit is láthatták az érdeklődők. Néhány szép munka reprezentálta a győri, soproni és szombathelyi könyvkötők munkásságát.

A kiállítás öröndetesen sok érdeklődőt vonzott. Csoportos tárlatvezetésekre is sor került, ami lehetővé tette a kiállított könyvekkel kapcsolatos bővebb ismeretek

szétsugárzását is. A rendezvény sikeréhez hozzájárult a Magyar Bibliofil Társaság, elsősorban *Szántó Tibor* főtitkár segítségével, aki a katalógust és a nagyon szép meghívót és plakátot is tervezte. (T. M.)

Elkészült az Akadémia új könyvtáráépülete. November 3-

án avatták fel az MTA könyvtárának új épületét az ötödik kerületi Arany János utcában. A megnyitás előtt sajtótájékoztatót mutattak be az új könyvtárat. *Király István*

akadémikus bevezetőben arról szólt, hogy jóllehet a könyvtár manapság a közérdeklődés periferiájára került, alapvető fontosságú, nélkülözhetetlen intézmény, amely távlatot ad a múlt, a jelen és a jövő felé, „kitekintést a világba”. *Rózsa György*, a könyvtár főigazgatója beszámolt arról, hogy az új könyvtárat a legkorszerűbb számítógépes informatikai berendezésekkel szerelik fel. Ezek már ma lehetővé teszik, hogy a használók hozzájussanak a világ nagy információs központjainak adataihoz, így például az amerikai Kongresszusi Könyvtár teljes katalógusához. Létrejöttek a feltételek ahhoz is, hogy telefax (közvetlen adatátviteli berendezés) segítségével akár Amerikából is lehívtanak sürgős információkat. A főigazgató szólt a tervekről is, arról, többek közt, hogy a hazai nagykönyvtárak közötti számítógépes összeköttetés létrehozása érdekében az Akadémiai Könyvtár, az Országos Széchényi Könyvtár és a SZTAKI társaságot alapított. Az új könyvtárról a *Könyvtáros* természetesen részletes beszámolót fog közölni.

Steinberg, a jeles olvasáskutató panasolja a nyugatnémet olvasáskutatás és olvasáspropaganda siralmas helyzetét a több milliós példányszámú *Die Zeit*ben. Még egy olvasásügyi dokumentációs központot sem sikerült létrehozni – írja. Így aztán „olvasó- és olvasáskutatással, olvasómozgalommal kapcsolatos szemináriumai dolgozatok írásától a legbuzgóbb egyetemi hallgatók is húzódoznak. Joggal, hiszen képtelenek hozzájutni a szükséges szakirodalomhoz. Oktatójuk csak azt ajánlhatja nekik, hogy utazzanak, ha nem is Amerikába, legalább *Budapestre*; ott a *nemzeti könyvtár egyik részlegében* [a KMK szakkönyvtáráról van szó] mindenesetre nagyobb teljességgel találják együtt a legszükségesebb publikációkat, mint bármelyik német egyetemi könyvtár katalógusában”. (K. D.)